

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ
ΚΑΙ ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΣΤΟ
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ
ΠΕΜΠΤΗ 16 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2004
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ (ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ)
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4)

**1. Διδαγμένο κείμενο από το πρωτότυπο.
Αριστοτέλους Ηθικά Νικομάχεια Β6, 10-16.**

Οἷον καὶ φοβηθῆναι καὶ θαρρῆσαι καὶ ἐπιθυμῆσαι καὶ ὀργισθῆναι καὶ ἐλεῆσαι καὶ ὅλως ἡσθῆναι καὶ λυπηθῆναι ἔστι καὶ μᾶλλον καὶ ἥττον, καὶ ἀμφοτέρω οὐκ εὖ· τὸ δ' ὅτε δεῖ καὶ ἐφ' οἷς καὶ πρὸς οὓς καὶ οὗ ἔνεκα καὶ ὥς δεῖ, μέσον τε καὶ ἄριστον, ὅπερ ἐστὶ τῆς ἀρετῆς. Ὅμοίως δὲ καὶ περὶ τὰς πράξεις ἔστιν ὑπερβολὴ καὶ ἔλλειψις καὶ τὸ μέσον. Ἡ δ' ἀρετὴ περὶ πάθη καὶ πράξεις ἐστίν, ἐν οἷς ἡ μὲν ὑπερβολὴ ἀμαρτάνεται καὶ ψέγεται καὶ ἡ ἔλλειψις, τὸ δὲ μέσον ἐπαινεῖται καὶ κατορθοῦται· ταῦτα δ' ἄμφω τῆς ἀρετῆς. Μεσότης τις ἄρα ἐστὶν ἡ ἀρετὴ, στοχαστικὴ γε οὕσα τοῦ μέσου.

Ἔτι τὸ μὲν ἀμαρτάνειν πολλαχῶς ἔστιν (τὸ γὰρ κακὸν τοῦ ἀπείρου, ὥς οἱ Πυθαγόρειοι εἵκαζον, τὸ δ' ἀγαθὸν τοῦ πεπερασμένου), τὸ δὲ κατορθοῦν μοναχῶς (διὸ καὶ τὸ μὲν ῥάδιον τὸ δὲ χαλεπὸν, ῥάδιον μὲν τὸ ἀποτυχεῖν τοῦ σκοποῦ, χαλεπὸν δὲ τὸ ἐπιτυχεῖν)· καὶ διὰ ταῦτ' οὖν τῆς μὲν κακίας ἡ ὑπερβολὴ καὶ ἡ ἔλλειψις, τῆς δ' ἀρετῆς ἡ μεσότης.

ἐσθλοὶ μὲν γὰρ ἀπλῶς, παντοδαπῶς δὲ κακοί.

Ἔστιν ἄρα ἡ ἀρετὴ ἕξις προαιρετικὴ, ἐν μεσότητι οὕσα τῇ πρὸς ἡμᾶς, ὠρισμένη λόγῳ καὶ ᾧ ἂν ὁ φρόνιμος ὀρίσειεν. Μεσότης δὲ δύο κακιῶν, τῆς μὲν καθ' ὑπερβολὴν τῆς δὲ κατ' ἔλλειψιν· καὶ ἔτι τῷ τὰς μὲν ἐλλείπειν τὰς δ' ὑπερβάλλειν τοῦ δέοντος ἔν τε τοῖς πάθεσι καὶ ἐν ταῖς πράξεσι, τὴν δ' ἀρετὴν τὸ μέσον καὶ εὕρισκιν καὶ αἰρεῖσθαι.

α. Από το παραπάνω κείμενο να μεταφράσετε στη νέα ελληνική γλώσσα το απόσπασμα «Ἔτι τὸ μὲν ἁμαρτάνειν. . . καὶ αἰρεῖσθαι»

Μονάδες 10

β1. Να σχολιάσετε την αριστοτελική αντίληψη περί αρετής που σχετίζεται με τα «πάθη» και τις «πράξεις».

Μονάδες 15

β2. Να διευκρινίσετε τις εκφράσεις του κειμένου «ἔξις προαιρετική» και «ὠρισμένη λόγῳ» που καθορίζουν την έννοια της αρετής κατά τον Αριστοτέλη.

Μονάδες 15

β3. Πώς αντιλαμβάνεται ο Αριστοτέλης την έννοια της ευδαιμονίας;

Μονάδες 10

β4. Να γράψετε δύο ομόρριζες λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας, απλές ή σύνθετες, για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου:

ἡσθῆναι, ἔλλειψις, εἵκαζον, ἀποτυχεῖν, αἰρεῖσθαι.

Μονάδες 10

2. Αδίδακτο κείμενο .
Ξενοφώντος Ελληνικά Δ, VIII, 1-2.

Πρῶτον μὲν τοίνυν Φαρνάβαζος καὶ Κόνων, ἐπεὶ ἐνίκησαν τοὺς Λακεδαιμονίους τῇ ναυμαχίᾳ, περιπλέοντες καὶ τὰς νήσους καὶ πρὸς τὰς ἐπιθαλαττιδίας πόλεις τοὺς τε Λακωνικοὺς ἄρμους ἐξήλαυνον καὶ παρεμυθοῦντο τὰς πόλεις ὥς οὔτε ἀκροπόλεις ἐντειχίσοιεν ἑάσοιέν τε αὐτονόμους. οἱ δ' ἀκούοντες ταῦτα ἤδοντό τε καὶ ἐπὶ νηὶ καὶ ξένια προθύμως ἔπεμπον τῷ Φαρναβάζῳ. καὶ γὰρ ὁ Κόνων τὸν Φαρνάβαζον ἐδίδασκεν ὥς οὕτω μὲν ποιοῦντι πᾶσαι αὐτῷ αἱ πόλεις φίλιναι ἔσονται, εἰ δὲ δουλοῦσθαι βουλόμενος φανερός ἔσοιτο, ἔλεγεν ὥς μία ἑκάστη πολλὰ πράγματα ἱκανῇ εἴῃ παρέχειν καὶ κίνδυνος εἴῃ μὴ καὶ οἱ Ἕλληνες, εἰ ταῦτα αἴσθοιντο, συσταῖεν.

ξένια= δῶρα φιλοξενίας
ἄρμους = κυβερνήτης
παραμυθοῦμαι = καθησυχάζω

α. Να μεταφράσετε στη νέα ελληνική γλώσσα το παραπάνω κείμενο.

Μονάδες 20

β1. Να γράψετε τις παρακάτω λέξεις στη δοτική πτώση του αριθμού στον οποίο βρίσκεται καθεμιά (το γένος της αντωνυμίας και της μετοχής να παραμείνει αμετάβλητο):

πόλεις, ἄρμους, ἀκούοντες, ταῦτα, πράγματα.

Μονάδες 5

β2. Να γράψετε τον ζητούμενο τύπο για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου:

ένίκησαν: το α' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής του παρακειμένου στην ίδια φωνή.

ἐξήλαυνον: το γ' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής του αορίστου στην ίδια φωνή.

ἔσοιτο: το γ' ενικό πρόσωπο της οριστικής του μέλλοντα.

ἔλεγεν: το β' ενικό πρόσωπο της προστακτικής του αορίστου β' στην ίδια φωνή.

παρέχειν: το απαρέμφατο του αορίστου β' στην ίδια φωνή.

Μονάδες 5

γ. Να γίνει συντακτική αναγνώριση των παρακάτω λέξεων του κειμένου:

τοὺς ἄρμοστὰς, αὐτονόμους, προθύμως, αἱ πόλεις, δουλοῦσθαι.

Μονάδες 10

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζόμενους)

1. Στο τετράδιο να γράψετε τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα). Δε θα μεταφέρετε στο τετράδιο τα κείμενα και τις παρατηρήσεις.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. Δεν επιτρέπεται να γράψετε οποιαδήποτε άλλη σημείωση. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τη φωτοτυπία.
3. Να απαντήσετε σε όλα τα ζητούμενα.
4. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες.
5. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: μία (1) ώρα μετά τη διανομή των φωτοτυπιών.

ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ